

KAPŁONI (17) *ai*

kapłoni (11), **kapłuni** (6); kapłoni *FalZioł* (19), *Oczko*; kapłuni *GlabGad*, *SienLek* (5).

a jasne, o pochylone.

sg m N kapłóni (3). \diamond *f N* kapłóni(a) (3). \diamond *G* kapłuniéj (2); -éj (1), -(e)j (1). \diamond *L* kapłóni(e)j (1). *n N* kapłónié (3); -é (1), -(e) (2). \diamond *G* kapłóniégo (3); -égo (1), -(e)go (2). \diamond *I* kapłunim (1). \diamond *pl L* kapłóni(e)ch (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI i XVIII w.

Przymiotnik od „kapłon”; zrobiony z kapłona, będący jego częścią (17) : Też nalienie tego Krokofu wwarzone w polewczé kapłoniew albo kurowey czyni stolcze przez ktore wywodzi flegmę z żołądka y s pierfi. *FalZioł* I 33d; *Mozg Kapłoni nad infze mozgi nalepży. FalZioł* IV 19d; *Zość Kapłonia Na oparziŃte y ciekącze oczy barzo dobra iefth. FalZioł* IV 19d; *IEfth rzeczony kamień kokofzy/ albo kurowy dla mieŃtca gdzieŃie rodzi/ abowiem w żołądkoch Kapłoniewch nalezion bywa. FalZioł* IV 47c, IV 19c, 21d, V 33; *A gdy tuk zalię naraŃta tedy człowiek moc bierze. A zwłaŃzcza od polewki mięŃa wołowego, albo teŃ kapłuniego barzo Ńie mnoży. GlabGad* D2v; *Przy porodzeniu gdy płąwy niechcą iŃć/ zetrzy koŃc z głowy kápłuniew/ á day to połoŃnicy wypić s czym chce SienLek* 109; *Nátłucz Ńzálówijéy y bobrowych Ńtroiów/ z fádłem kápłunim/ á tym pomázuy członki drżące SienLek* 142v, 122, 128v; *KryŃterá z téyŃe wody/ álbo z poléwki Ńliwkwéy/ álbo kápłóniéy Oczko* 26v.

W charakterystycznych połączeniach: głowa kapłoni(a) (-e), mięso (3), mózg, polewka (2), sadło (4), tłustość, żołądek, żość (2).

Zestawienie: »kapłoni kamień« = kamień rzekomo powstający w żołądku kapłona, używany do celów lekarskich; lapis alectorius (Rost); alectoria, alectorius lapis Cn (2): (nagł) O Kamienioch drogich (—) [...] Allectorius. Kapłoni. FalZioł + 7d, IV 47c.

Szereg: »kapłoni i kokofzy« [szyk 1 : 1] (2): FalZioł V 98v; MięŃo nád ine z domowych kápłuniew y kokofze SienLek 7.

Cf **KAPŁUNNY**